

ΠΟΙΗΤΙΚΟΣ ΑΝΘΩΝ

ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΣ

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛ. ΛΕΠ 20.

ΦΥΛ. ΠΡΩΤΗ. ΛΕΠ. 40.

Ἡ συνδρομὴ προπληρωτέα καὶ ὑποχρεωτ. δι' ἓν ἔτος ἐν Ζακύνθῳ ἀνά τριμ. δρ. 2
Ἐν τῇ Πρωτεύουσῃ καὶ ταῖς Ἐπαρχίαις ἑτήσια 8. Ἐν δὲ τῇ Ἀλλοδαπῇ φρ. χ. 10

ΕΝ ΖΑΚΥΝΘΩ: 1 ΜΑΡΤΙΟΥ 1887. | ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Ι. Γ. ΤΣΑΚΑΣΙΑΝΟΣ.

ΕΤΟΣ Α΄.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ

Α ΡΙΘ. 25

Ποιήσεις.—Γ. Μαρτινέλη, —Σ. Ν. Βασιλειάδη, —Δ. Σολωμοῦ, —Γεωργίου Ζαλοκώστα, —Ἀπόσπασμα ἐκ τοῦ Ε. ἄσματος τῆς Κολάσεως τοῦ Δίντη, κατὰ μετάρρασιν τοῦ κ. Γ. Ν. Κ. —Τῷ Ἐτοιμορρόφῳ ὑπὸ Θεόγγιδος. —Φωσκόλου, Ὀρτις μετάρρ. Γ. Κ. Σφήκα —Ε. Μαρτινέγχος ὑπὸ Δεβιάζη.—

ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΟΘΗΤΗ ΜΟΥ ΣΥΝΤΡΟΦΗ ΕΙΣ ΚΕΡΚΥΡΑ

Πόσο θερμὰ, Ῥοδούλα μου, Ἐσὺ μὲ τὴν μικρούλα μας
ποθῶ τὴν ἀγκαλιά σου, εἶσθε τὸ μόνο φῶς μου·
ἢ ἔρωτικὴ καρδιά σου εἶν' ἄδικο τοῦ κόσμου
τὸ ξέρει μοναχὴ. νὰ μένουμε μακρὰ!

Μ' ὄλο πού ἰδῶ μαγεύουσε Σὰς γράφω καὶ ἔς τὰ μάτια μου
τὴν ὄψι τόσα κέλλη, τρέχει πικρὸ τὸ κλάμα·
ἢ φλογερὴ μου ἀγκάλη ἔ· πότε, πότε ἀντάμα
πάντα σοῦ μένει ἀγνή. θὰ κλαίμε ἀπὸ χαρὰ!

Ἀπὸ Ἀθήνα 5 Φεβρ. 1887

Γ. ΜΑΡΤΙΝΕΛΗΣ

ΕΡΩΣ ΣΠΟΥΔΑΣΤΟΥ

(Ἐκ τῆς Ἀμαλθείας Σ. Ν. ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗ)

Ἄν ἤμην ἄστρον τῆς αὐγῆς, Ἀκτίνων ὅμως ἀμοιρῶν
Θὰ σ' ἔδιδα τὸ φῶς μου, Καὶ ἀνευ βασιλείας,
Ἄνθος ἄβρον τοῦ κόσμου, Ὁ γίγας τῆς πενίας
Ὡς ἔρωτος θυμίαμα Ὡς εἶμαι, κόρη, σήμερον,

Ἄν ἤμην Βασιλεὺς τῆς γῆς, Σοὶ εἶδω δῶρον γλυκερὸν,
Θὰ σ' ἔδιδα τὸν θρόνον Χωρὶς τι ν' ἀπαιτήσω
Εἰς ἓν σου βλέμμα μόνον! Ἐπίσης ν' ἀποκτήσω,
Καὶ ἐν γλυκῷ μειδιάμα! Ἐν φίλημά μου ἡμερον!

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ ΕΚ ΤΟΥ ΛΑΜΠΡΟΥ ΤΟΥ ΣΟΛΩΜΟΥ
ΤΟ ΟΝΕΙΡΟ ΤΗΣ ΜΑΡΙΑΣ

Μου φαίνεται πώς πάω και ταξιδεύω
'Σ τὴν ἔρημιά τοῦ πελάγου εἰς τ' ὄνειρό μου·
Μὲ τὸ κύμα, μὲ τὰς ἀνέμους παλεύω
Μοναχῆ, καὶ δὲν εἶσαι εἰς τὸ πλευρό μου·
Δὲ βλέπω μὲ τὸ μάτι ὅσο γυρεύω
Πάρεξ τὸν οὐρανὸν ἔς τὸν κίνδυνό μου·
Τόνε τηρᾶω, βοήθεια, τοῦ λέω, δὲν ἔχω
Πανί, τιμόνι, καὶ τὸ πέλαο τρέχω.

Κι' ὅτι τέτοια τοῦ λέω, μέσα μὲ θάρρος
Νὰ σου τὰ τρία τ' ἀρσενικὰ πετιοῦνται·
Τοῦ καρβιῦ τὰ ξύλα ἀπὸ τὸ βάρος
Τρίζουν τόσο, 'πού φαίνεται καὶ σκιοῦνται·
Τότε προβαίνει ἀφεύγατος ὁ χάρος,
Καὶ στρυμωμένα αὐτὰ κρυφομιλιῦνται,
Κι' ἀφοῦ ἔχουν τὰ κρυὰ λόγια 'πομένα,
Δάμνουν μὲ κάτι κουπιὰ τσακισμένα.

Μ' ἓνα πικρὸ χαμόγελο ἔς τὸ στόμα
'Ερχεται ἡ κόρη ἐκεῖ καὶ μὲ σιμόνει·
Τῆς τυλιζει ἓνα σάβανο τὸ σῶμα,
'Ποῦ ἔς τὸν ἀέρα ὀλόασπρο φουσκώνει·
'Αλλὰ πλεῖα χλωμιασμένο εἶναι τὸ χρῶμα
Τοῦ χειροῦ 'πού ὀμπροστά μου ἀντισηκόνει,
Καὶ τῆς τρέμει, ὅπως τρέμει τὸ καλάμι,
Δείχνοντας τὸ σταυρὸ ἔς τὴν ἀπαλάμη.

Καὶ βλέπω ἀπ' τὸ σταυρὸ καὶ βγαίνει αἷμα
Μαῦρο μαῦρο, καὶ τρέχει ὡσάν τῆ θρούσι·
Μου δείχνει ἡ κόρη ἀνήσυχο τὸ βλέμμα,
Τάχα πῶς δὲ 'μπορεῖ νὰ μὲ βοηθήσῃ.
'Ὅσο ἐκεῖ τὰ κουπιὰ σχιζοῦν τὸ ρέμα,
Τόσο τὸ κάνουν γύρω μου ν' αὐξήσῃ·
Συχοπέγγει ἀετραπῆ, σχίζει τὸ σκότος,
Καὶ τῆς βραντῆς πολυβουίζει ὁ κράτος.

Καὶ τὰ κύματα πότε μὰς πηδίζουν,
'Ποῦ ἔς τὰ νέφη σοῦ φαίνεται πῶς νὰ 'σαι,
Καὶ πότε τόσο ἀνέλπιστα βυθίζου,
'Ποῦ μὴν ἀνοιξῆ ἡ κόλας φοβάσαι.

Οἱ κουπηλάταις κατὰ μὲ γυρίζουν,
Βλακισμολοῦν, καὶ μοῦ λένε· κ' Ἀνάθεμά σε·
'Ἡ θάλασσα ἀποπάνου μας πηδᾷ,
Καὶ τὸ καρβί σύψυχο βουλιάει.

Μὲ χέρι καὶ μὲ πόδι ἐνῶ ἔς ἐκεῖνη
Τὴν τρικυμιᾶ, 'πού μ' ἀνοιξε τὸ μνημα,
Τιναζομαι μὲ θία, καὶ δὲ μ' ἀφίνει
Νὰ βγάλω τὸ κεφάλι ἀπὸ τὸ κύμα,
Βρίσκωμι ἡ ἔρημ ἀνάπηδα ἔς τὴν κλίνη,
'Ποῦ ἀλλοῖς φοραῖς τῆ 'ζίστῃναι τὸ κρέμα,
Καὶ πικροτάτ' κλαίω πῶς εἶναι δίχως
Τὸ στεφάνι, 'πού μῶταξες, ὁ ταῖχος.

Ἡ ΤΡΕΛΛΗ ΜΑΝΑ ἢ ΤΟ ΚΟΙΜΗΤΗΡΙΟ

Τώρα 'πού ἡ ξάστερη
Νύχτα μονάχου·
Μὰς ἦρε ἀπάντεχα,
Καὶ ἐκεῖ ἔς τοὺς βράχους
Σχιζεται ἡ θάλασσα
Σιγαληνά·

Τώρα 'πού ἀνοίγεται
Κάθε καρδί·
'Σ τὴ λύπη, ἀκούσετε
Μιὰν ἱστορία,
'Ποῦ τὴν αἰσθάνονται
Τὰ σωθικά.

'Στὲ κοιμητήριον
Εἶναι στημένα
Δυὸ κυπαρίσσια
'Αδελφωμένα,
'Ποῦ πράσινίζουνε
Μέσ' ἔς τοὺς σταυρούς.

Ὄταν μεσάνυχτα
Καταβουίζουν
Οἱ ἀνεμοὶ, ἀν' τὰς βλεπές;
Πῶς κυματίζουν,
'Ἐλεες πῶς κραζίζουν
Τοὺς ζωντανούς.

Δυὸ ἀδελφὰ δύστηνα
Κοιμοῦνται κάπου
Τὸν ἀνεξύπνητον
'Υπνον θανάτου,
Κ' ἔχσσε ἡ μάνα τῆς
Τὰ λυγικά.

Τὰ μαῦρα! ἐπαίζνε
'Εκεῖ 'πού στέκει τὸ κάτα
'Ὁ πύργος, κ' ἔπεσε
'Τ' ἀστροπελίκι,
Κι' ἀψυχα τ' ἀφῆσε,
Τὰ θλιβερά.

'Ροδοστεφάνωτα,
'Ἀσπροεντυμένα,
Τὰ καταιβάσανε
'Αγκαλιασμένα
Μέσα εἰς τὴν ὑπερηστιασμένη
'Αλημονιά.

Δὲν ἀκουε; βιβλισημικὰ
Χιμῆνου σκύλου
Πουλιῦ δὲν ἀκουε;
Λάλημα ἡ χιζίζου
'Ἡ κλωνοφλίτρου
Νὰ πνήττει

Νερομουρούρισμα,
 "Οπου αναβρύζει,
 Καί τ' επιτύμβιαις
 Πέτραις δροσίξει,
 Μόλις αντίσκοβε
 Τῆ σιγαλιά.

(Ἡ δύστυχη μητέρα ἔρχεται ἐκεῖ τρέχοντας)

Στέκει, μυρίζεται
 Εἰς τὸν ἀέρα,
 Καί συλλογίζεται,—
 Μαύρη μητέρα!—
 Ἵδὼν κᾶτι νὰ "θελε
 Νὰ θυμηθῆ.

Ἵς τὸν τοῖχο σύρριζα
 Σκύπτει, κυττάει,
 Γλυκολυπούμενη
 Χαμογιάει
 Κατὰ τὰ ἐντάφια
 Χόρτα πικρά.

Κατὰ τὰ σύγνεφα,
 Κατὰ τ' ἀστέρια,
 Τρομομανιάζοντας
 Ῥίχτει τὰ χέρια,
 Καί κλαίει, καί ῥυάζεται
 Τρομαχτικά.

Τῆς πέφτουν ἐπειτα,
 Καί ληθαργίζει,
 Καί πάλι ἀρχίνας
 Νὰ τριγυρίζῃ
 Τὸ περιτοίχισμα
 Πασπατευτά.

Γύριζε, γύριζε
 Τέλος ἐμπαίνει
 Ἵς τὸ σημαντήριο
 Καί τ' ἀναιθάνει,
 Τὰ ἴχνη ἀλλάζοντας
 Σπουδαχτικά.

Θανῆς δὲν ἔμνεσκαν
 Ἴλλα σημεῖα
 Πάρεξ τοῦ λίθανου
 Ἡ μυρωδιά,
 Ὅπου ἔχυνότουνε
 Ἵς τὴν ἐρημιά,

Ἦτον ἴς τὴν ἐρημῃ
 Τῆ μοναξιά
 Στρογγυλοφέγγαρη
 Φωτογυσία,
 Ἵδὼν τὴ λαμπρόπλαστῃ
 Πρωτοτυχιά.

Ὅμως ἡ δύστυχη,
 Ξεφρενωμένη,
 Κυττάζει ὀλόγυρα
 Τετρομασμένη,
 Ἵπρέχνει τὰ σήμαντρα,
 Κράζει φριχτά.

«Γλήγορα ἄς φύγουνε
 » Ἀπ' τὰ λαγκάδια
 » Κεῖνὰ τὰ φριχτότατα
 » Πυκνὰ σκοτάδια·
 » Ἄχ! μὲ πλακόνουνε
 » Μέσ' ἴς τὴν καρδιά.»

«Γλήγορα ἄς φύγουνε,
 Δὲν τὰ πομένα,
 » Μοιάζουνε, μοιάζουνε
 » Μὲ τὸ σχισμένο
 » Ροῦχο, 'ποῦ σκέπασε
 » Τὰ δύο παιδιὰ»

Γ κ λ ἄ ν, γ κ λ ἄ ν τὰ σήμαντρα
 Τῆς ἐκκλησίας,
 Γ κ λ ἄ ν, γ κ λ ἄ ν, εἰ ἀντίλαλοι
 Τῆς ἐρημίας
 Ἵποκρινόντανε
 Φριχτά, φριχτά.

«Ἀπὸ τὴν ἐρημῃ
 » Ἀναφωνήτρα,
 » Ποῦ ἴναι εἰς τοὺς δύστυχους
 » Παρηγορήτρα,
 » Εἶχαν δύο ξέμετρα
 » Τὰ δύο παιδιὰ.»

«Τὰ ἴχω ἴς τὸν κόρφο μου
 » Καί τὰ φυλάω·
 » Μὲ αὐτὰ τὰ ξέμετρα
 » Θέ νὰ μετροῶ
 » Τὰ δύο τους μνήματα
 » Καθημερνά.»

Γ κ λ ἄ ν, γ κ λ ἄ ν τὰ σήμαντρα
 Τῆς ἐκκλησίας,
 Γ κ λ ἄ ν, γ κ λ ἄ ν, εἰ ἀντίλαλοι
 Τῆς ἐρημίας
 Ἵποκρινόντανε
 Φριχτά φριχτά.

«Βραχνὸ τὸ ψάλισμα
 » Τὰ κεριὰ ἀχνίζουν·
 » Τοῦ νεκροκρέββατου
 » Τὰ ξύλα τριζουν·
 » Ἄργὰ τὰ σήμαντρα
 » Καί τρομερὰ.»

«Ναὶ, ναί, ἀπεθάνανε·
 » Μέσα ἴς τὸ σκότο
 » Τὰ καταβίσανε,—
 » Ἀκούω τὸν κράτο,—
 » Τὰ καταβίσανε
 » Βαθυὰ βαθυὰ.»

Νὰ, 'ποῦ δροσόβλη
 Αὔρα ξυπνάει
 Καί ψιθυρίζοντας
 Μοσχοβολάει
 Ἵπὸ τ' ἀρώματ'α
 Τ' αὐγερινά.

Γ κ λ ἄ ν, γ κ λ ἄ ν, τὰ σήμαντρα
 Τῆς ἐκκλησίας,
 Γ κ λ ἄ ν, γ κ λ ἄ ν, εἰ ἀντίλαλοι
 Τῆς ἐρημίας
 Ἵποκρινόντανε
 Φριχτά, φριχτά.

«Γιὰ τί τινάζετε
 » Πάνω τους χώματ'α;
 » Μί, μὴ σκεπάζετε
 » Τὰ μικρὰ σώματα,
 » Ποῦ ἀποκοιμήθηκ'αν
 » Φλυκά, γλυκά.»

«Αὔριο θὰ κόψουμε
 » Κᾶτι λουλούδια,
 » Αὔριο θὰ ψάλλουμε
 » Κᾶτι τραγούδια,
 » Εἰς τὴν πολυάνθη
 » Πρωτομαγιά.»

Γ κ λ ἄ ν, γ κ λ ἄ ν τὰ σήμαντρα
 Τῆς ἐκκλησίας,
 Γ κ λ ἄ ν, γ κ λ ἄ ν, εἰ ἀντίλαλοι
 Τῆς ἐρημίας
 Ἵποκρινόντανε
 Φριχτά, φριχτά.

Γ κ λ ἄ ν, γ κ λ ἄ ν, παράδερνε
 Μὲ τὰ γλωσσίδα,
 Κ' ἐματαρχίνας
 Κ' ἔλεε τὰ ἴδι'α,
 Ὅς ἔποῦ ἐβράχμισσε
 Θε, ατερά.

Σ τὰ φύλλα ἐπέρνε
 Καί τῆς καρδίας,
 Ἵδὼν τὰ κινήματα
 Τῆς φαντασίας,
 Ἵποῦ ζωγραφίζουσε
 Τὴν εὐτυχιά.

Ἐκεῖν' ἢ δύστυχη
 Τραβᾷ τὴν ἄχνα,
 Βαθῶν τὰ αἰσθάνθηκε
 Μέσα ἔς τὰ σπλάγγνα,
 Ἄχ! κ' ἐκατέθηκε
 Ἐπὶ τὴν ἔρημιά.

Μὲ λύπη ἐγκάρδια
 Ἐθεωροῦσε
 Ὅλα τὰ μνήματα,
 Καὶ τὰ μετροῦσε
 Μὲ τ' ἀργὸ κίνημα
 Τῆς κεφαλῆς.

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΖΑΛΟΚΩΣΤΑ

ΤΟ ΣΥΝΑΠΑΝΤΗΜΑ

Ἀπρίλης εἶναι, γόρου μας πετοῦν τὰ χελιδόνια,
 Καὶ δένδρα, κόμποι καὶ θουὰ, ὅλα μοσχοβόλανε,
 Γλυκὰ λαλοῦν τ' ἀηδόνια
 Καὶ ζευγαρόνει ἢ πέρδικα καὶ ἐκκοῦκοι κελαιδᾶνε.

Ἡ γῆ γελάει καὶ ὁ οὐρανὸς μαργαριτάρια χύνει,
 Εἰς τὰ τριαντάφυλλα τῆς,
 Καὶ κάπου, κάπου φαίνονται καὶ μαραμμένοι κρίνοι,
 Ἄγροίμι κἄν τοὺς πάτησε, κἄν ἄπονος διαβάτη.

Σὰν κρίνο πού μαράθηκε καὶ γέρνει πρὸς τὸ χῶμα,
 Ὡ, κύτταξε ἓνα λείψανο, μία νηὶ καμαρωμένη!
 Θαρρεῖς πῶς κρένει ἄκόμα,
 Ἀλλὰ τὰ λόγιαδὲν τ' ἀκού; μὲ ἀγγέλους συντυχαίνει.

Κοιμᾶται ἡ νηὶ σὰν τὰ νερὰ τῆς λίμνης, ὅπου ἀνέμοι
 Καὶ ζάλαις δὲν κυλᾶνε,
 Καὶ ὅμως εἰς χεῖλη ἓνα πικρὸ χαμόγελο τῆς τρέμει,
 Ὡσὰν νὰ λέη· «Βαρέθηκα, κόσμε σκληρὸ καὶ πλάνη!»

Πόσους ἢ ἀγάπη δύστυχους καὶ νηοὺς καὶ νηὲς θά φάη!
 Δὲν μπόρεσε εἰς τὴν ἀπονιὰ τοῦ Νάσιου νὰ φτουρήσῃ.
 Βαρέθηκε καὶ πάει
 Ἐκεῖ πού κάθε πλάσμα γῆς ἢ γῆ θέ νὰ ρουρήσῃ.

Γερόντισσα γονατιστὴ μὲ δάκρυα φλογισμένα
 Τὴν πεθαμμένην θρέχει·
 Μυρολογαί: ἢ κακὸ τυχεῖ, πικρὰ φαρμακωμένα,
 Καὶ κλαίγει καὶ σκοτόνεται. Ἄλλο παιδί δὲν ἔχει.

Ἐύπνα, Νεράϊδα τοῦ χωριοῦ, ξύπνα λαμπρὸ μ' ἀστέρια,
 Νὰ ἰδῆς τὴ γῆ πῶς χαιρεταί, τοὺς κήπους πῶς ἀνθίζου.

Μὲ τὸ χρυσὸ σου χέρι
 Σήκω νὰ κόψῃς τοὺς ἀνθούς ὅπου μοσχομουρίζουν.

Ὡ συμφορὰ μου! τοὺς ἀνθούς τοὺς κόφτουν ἄλλα χεῖρια,
 Τοὺς βλέπουν ἄλλα μάτια,
 Ἐπὶ μ' ἀγγέλου; οὐρανοῦ τῶρα πετᾷ εἰς τὰ ἀστέρια,
 Καὶ ἐμὲ ἡ καρδούλα καίγεται καὶ γίνεται κομμάτια.

Ἐκνή μου! ἀκούς τῆς ἐκκλησιᾶς; τὸ σήμαντρο πῶς κλαίει;
 Γιατὸ σὲν κλαίει τὸ σήμαντρο, γιὰ σὲ ἢ λαμπαδᾶ λυώνει
 Καὶ τὸ λιθνὶ καίει,
 Κι' ὁ φυῦτης τῆς ἀγάπης σου, ὁ Νάσιος ξεφρντόνει.

Κακὸ στοιχεῖο ἢ ψυχούλα τῆς στοῦς ὕπνου σου νὰ γένῃ,
 Φοιᾷ τῆς θυγατρὸς μου
 Κακὸ στοιχεῖο νὰ κυνηγᾷ τὸ νοῦ σου ἢ παθαμμένη,
 Κ' ὕπνο τὴ νύκτα νὰ μὴ βρῆς στὴν ἀκρὴ ἂν πᾶς τοῦ κόσμου.

—Τὸ σήκωσαν τὸ λείψανο τέσσερις νηοὶ ἐπὶ τὸν ὄμο,
 Καὶ ἐκεῖ πού τὸ διαβραίνανε γιομάτο ἀπὸ λουλούδια,
 Ἀπῆλθισαν εἰς τὸ δρόμο
 Τραγουδιστάδες καὶ βιολιά. Σωπᾶσαν τὰ τραγοῦδια!

Μεγάλο θάυμα ὁ θάνατος; μὲ τὴν ζωὴ νὰ σμίγῃ!
 Ὁ θάνατος νικάει....
 Τὴ διώχνει ἢ λίπη τὴ γὰρὰ, τόσο ἢ χαρὰ εἶναι λίγη,
 Γι' αὐτὸ σωπικνεῖν τὰ βιολιά ὅταν νεκρὸς περνᾷ.

Ὁ Νάσιος ποῦχε τᾶργανα, τὸ λείψανο γνωρίζει,
 Καὶ, κίτρινος σὰν τὸ κερὶ, μὲ χεῖρια σηκωμένα,
 Ἐκνή μου! ξεφωνίζει,
 Ἐκνή μου, ἂν πᾶς; στὴν ἐκκλησιὰ κερτέρα με κ' ἐμένα.»

Καὶ εἰς τὸ ζωνάρι τοῦ σὰν ἀστραπὴ τὸ χέρι
 Καὶ ἀπάνου τὸ σηκώνει,
 Ὅλο εἰς τὰ στίθια ἐχάθηκε τὸ κοριτέρου μαχαίρι.
 Ἀπιθαμμένος τὴν νεκρὴ, ὁ νηὸς τὴν νηὶ ἀνταμόνει.

Τὸ Νάσιο δὲν τὸν ἔψαλαν, οὐδὲ κερὰ τῷ ἀνάψν,
 Τὸ δόλιο δὲν τὸν ἐβραλαν εἰς τῆς Ἐκνή τὴν τάφο,
 Ἐπὶ τὴν ἔρημιά τὸν θάψαν.
 Σκεφθῆτε, νηοὶ, τοὺς στίχους μου, μόνον γιὰ σὲς τοὺς γράφω.

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΕΚ ΤΟΥ Ε΄ ΔΣΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΚΟΛΑΣΕΩΣ ΤΟΥ ΔΑΝΤΗ

Μεταφρασθὲν ὑπὸ Γ. Ν. Κ. (*)

Ἡ γῆ; ὁποῦ γεννήθηκα εἶν' τοποθετημένη
 Ἵς ἐκείνη τὴν ἀκρογιαλιά ποῦ ὁ Πάδος κατεβαίνει
 Μὲ τὰ παραποτάμια του ἀνάπαψι νὰ βρῆ.
 Ὁ Ἔρω; ποῦ εὐκολονικῶς κάθ' εὐγενῆ καρδία,
 Ἄναψε αὐτόνε ὡς ἔβρεθηκε ἔμπροστὰ ἑς τὴν ὠμορφία
 Ποῦ μοῦ ἀρπαζαν καὶ ἡ μνήμη μου βαστάει τὴν προσβολή.
 Ὁ Ἐρωτας ποῦ ὅπ' ἀγαπᾷ ν' ἀνταγαπᾷ προσμένει,
 Τόσο σφικτὰ ἑς τὴν ἡδονὴ μ' ἔχει μ' αὐτὸν δεμμένη,
 Ποῦ βλέπει; καὶ ἑς τὰ θάσκα ἀκόμη μὲ κρατεῖ.
 Ὁ Ἐρωτας μᾶς ἔφερε μαζί κ' ἐδῶ ἑς τὸν ἄδην
 Κι' ἐκείνον, ποῦ μᾶς ἔσθυσε τὴν ζῆσι, περιμένει
 Ἡ Κἀίνκ—μᾶς εἶπνε οἱ δύο κολασμένοι.
 Καθὼς ἐκείναι; ἡ ψυχὰς ἔπαυσαν νὰ μιλοῦνε
 Χαμήλωσα τὸ πρόσωπο νὰ μὴ τὸ ματαῖδοῦνε,
 Ἔως ὁποῦ; τι σκέπτεσαι; μούπεν ὁ ποιητής.
 Πόσοι γλυκοὶ συλλογισμοὶ καὶ πόση ἐπιθυμία
 Ἔσπρωξε τοὺς βαρυμόιρους ἑστὴν ἀλγεινῆ θυσία,
 Τοῦπα κ' εὐθύς τὰ λόγια μου ἐγύρισα ἑς αὐτούς;
 Φραγκίσκα, τὰ μαρτύρια σου μὲ κάνουν νὰ θακρῶσω,
 Πές μου, ἂν θυμάσαι, ὁ ἔρωτας ἑς τοὺς γλυκοστεναγμούς σας
 Πῶς ἔκαμε νὰ μάθετε τοὺς κρύφους λογισμούς σας;
 Κ' ἐκείνη μ' ἀποκρίθηκε: Δὲν εἶναι ἑς τὴν καρδία
 Πικρ' ἄλλη μεγαλειότερη, πικρὰ ἑς τὴ δυστυχία
 Τὴν εὐτυχία ποῦ ἔπερασε νὰ ξαναενθυμηθῆ.
 Ἄλλ' ἂν σὺ τόσο ἐπιθυμῆς νὰ μάθῃς τὴν αἰτία
 Ποῦ ἐρρίζωσε τὸν ἔρωτα ἑς αὐτὴ μας τὴν καρδία,
 Θὰ κάμω ἄν ἐκείνους ποῦ κλαίει καὶ σοῦ μιλεῖ.
 Μία μέρα οἱ δύο ἐδιabάζαμε—ἡ ὥρα νὰ περάσῃ,
 Τὸν Δανσιόττο ὁ ἔρωτας τί τέχνη ἤρε νὰ πιάσῃ.
 Κανέννας δὲν μᾶς ἔβλεπε, εἴμεθα μοναχοί.
 Πολλὰς φορὰς ἐρέθισε, τὰ μάτια μας ἀκόμη
 Τὸ διάβασμα καὶ ἀλλάξε τῆς ὄψις μας τὸ χρῶμα.
 Μία μόνη μᾶς ἐνίκησε γλυκύθυμη στιγμή.

(*) Σ. Δ. Τ' ἀρχικὰ ταῦτα γράμματα, ὑπὸ τὰ ὁποῖα κρύπτεται ὁ διακρηπῆς καὶ περιλημμένος ἡμῖν μεταφραστὴς τοῦ ἀνωτέρω ἀποσπάσματος, δημοσιεύομεν κατὰ ποιητικὴν ἄδειαν, διότι καὶ τούτων ἀκόμη τὴν δημοσίευσιν μᾶς ἀπηγόρευσεν ὁ μετρίφρων ὅσον καὶ σεβαστὸς οὗτος φίλος.

Ὅταν ἐκεῖ ἐφθάσαμε κ' εἶδε νὰ τὴν φιλήσῃ,
 Αὐτός, ποῦ δὲν ἠθέλησε ποτέ του νὰ με ἀφίσῃ,
 Ἀπίθωσε ἑς τὰ χεῖλη μου τρεμουλιαστὸ φίλι.
 Γ α λ λ ι ὄ τ ο ς τὸ βιβλίον μας κ' ἐκείος ποῦ τόχε φτιάσει
 Ἄλλ' ἀπὸ τότε ἄλλη φορὰ δὲν τόχαμε διαβάσει.
 Ἐνῶ αὐτὰ εἰς ἐμέναν ἡ μία ψυχὴ ὠμιλοῦσε,
 Ἡ ἄλλη ἐκεῖ παράμερα τόσο πικρὰ ἐθρονοῦσε,
 Ποῦ μοῦ ἐραγίσθηκε ἡ καρδιά, μοῦ πιάστηκε ἡ ψυχὴ,
 Καὶ ἄν πῶς πέφτει ἔπειτα σῶμα νεκρὸ στὴ γῆ.

ΜΗ ἈΠΕΛΠΙΖΟΥ!

Τῷ ΑΓΑΠΗΤῶ ἘΤΟΙΜΟΡΡΟΠῶ

I

«Ἡ ζωὴ μου διψᾷ γιὰ χαροπὴν ἡμέραν...»

Ἀπίθαλλε τὸν ἄχαριν μανδύαν τῆς ἀνίας
 Καὶ εἰς εὐθύμους λογισμοὺς αἶε τὸν νοῦν σου στρέφε·
 Μὲ ρόδα καὶ χλωρὸν κισσὸν τὴν κεφαλὴν σου στρέφε,
 Ἴν' ἀπολαύσῃς γλυκερῶν στιγμῶν εὐδαιμονίας.
 Εἰς τὰς πενήτιμους σκέψεις σου αἰετοπετὸ μὴ μένε,
 Λύπας θὰ σοὶ γεννήσῃσι μεγαλειότερας ἔτι,
 Ἡ ἐμμονὴ εἰς τὸ αὐτὸ τὴν συμφορὰν προσθέτει
 Καὶ τότε φεύγουν αἱ στιγμαὶ πικρὰ καὶ μαραμμένα·
 Γενοῦ ἀλλοῖος, ἐλπίσον, ἡ δὲ ἐλπίς κρατύνει
 Ἐπὶ πολὺ τὸν ἄνθρωπον εἰς τὰς περιπετείας·
 Εἶνε ἀκένωτος πηγὴ θερμῆς παρηγορίας
 Καὶ εἰς τοῦ στήθους τὰς πληγὰς ἐλαῖον ἐπιχύνει.
 Μὴ ἀπελπίζου κ' ἡ χαρὰ θὰ σὲ κυκλώσῃ πάλιν
 Καὶ θὰ ὑγρᾶνῃ τῆμα σου δάκρυον εὐτυχίας,
 Καὶ εἶνε θεῖ' ἀπόλαυσις κατόπιν δυστυχίας
 Καὶ λύπης, εἰς τὴν τῆς χαρᾶς νὰ ἀφειθῆς ἀγκάλην.
 Ὡ! πόσοι δυστυχέστεροι σοῦ δὲν ὑπάρχουν πόσοι!
 Κ' ἐν τούτοις δὲν ἀκούεται αὐτῶν βαρυθυμία
 Ἄν κ' ἐνδομύχως θὰ πονῆ ἡ τλήμων τῶν καρδία·
 Βεβαίως θὰ ἐλπίζωσι καὶ δι' αὐτὸ σιγῶσι.
 Μὲ τὰ τῆς λήθης νόματα ἀμέριμνος ποτιζοῦ,
 Στρίψε κισσῶ τὴν ἐριπλὴν καὶ μὴ, μὴ ἀπελπίζου!

II

«—Σ ἄ ν π ἔ σ ω θ' ἂ ν α ζ ῆ σ ω.»

Πλὴν εἶνε τοῦτο ἀληθές; ἄρα κανεὶς θὰ ζήσῃ
 Ἄφ' οὗ τὸ ζῆν μετροῦσῃ;

Τὸν βίον μας τῶν δυστυχῶν μυστήριον καλύπτει
 Βαθὺ καὶ δυσπερίλυτον, τὸ πνεῦμά μας σκοτίζον
 Κ' εἰς θεωρίας ὑψηλὰς συχὰ αὐτὸ βυθίζον
 Ἄρ' ὦν οὐδέν τι βέβαιον οὐδέποτε προκύπτει!
 Ἄρ' ἂν ζήτη ἡ ψυχὴ τοῦ πάριου ἔτι πέραν
 Ὅτ' ἐλευθέρῳ σώματι μορσίμου ἀπομείνῃ;
 Ἢ ζήσῃ ἄρα ἐν χαρᾷ καὶ τέρψει καὶ εἰρήνῃ
 Ἢ μὴ εἰς πλάνην εἴμεθα καὶ ὀνείρων ὑπερτέρων;
 ὦ! ἡ ψυχὴ ἂν ἀναζήσῃ τὸν οὐρανὸν ἐπάνω
 Καὶ ἂν εὐρίσκη καὶ ἐκεῖ ψυχὰς ἀγαπωμένας
 Ἄπο τοῦ Χάρου τὸ σκληρὸν δρεπᾶνι θερισμένας,
 Ἄν ἀληθῆς, πεθῶ καὶ ἐγὼ πεθῶ νὰ ἀποθάνω,
 Μὲ τοῦ πατρὸς μου τὴν ψυχὴν νὰ ἐνωθῇ ἡ ψυχὴ μου...

Λύσον τὸ ἄλυτον αὐτὸ καὶ τότε νὰ ποθήσῃς
 Τὸν Θάνατον καὶ νὰ εἰπῇς—Σὲν πέση; θ' ἀναζήσῃς.—
 Πλὴν, ἀδελφε μου, μέχρις οὗ τὸ ἀνίγκμα δὲν λύσῃς
 Πρὸς τὸ ἀβεββαιον ὦ μὴ, μὴ πίθει νὰ βαδίσης!
 Ἄλλ' ὅμως ἐγκαρτέρει
 Κ' ἡ ἐγκαρτέρητις χαρὰν ἴσως ποτὲ σοὶ φέρῃ.
 Ἔχει τοῦ βίου σ' ὁ λειμών ὠραία ἔτι ἄνθη,
 Δρέψον αὐτὰ φιλόγελως μετ' ἀμεριμνησίας
 Καὶ τῆς ἡδείας ἀπ' αὐτῶν ἀπόλαυ' εὐωδίας.
 ὦ! εὐτυχῶς πᾶν ἄνθος σου ἔτι δὲν ἐμαράνηθῃ.
 Μὲ τὰ τῆς λήθης νόματα ἀμερίμνος ποτιζοῦ.
 Στέφε κισσῶ τὴν κεφαλήν καὶ μὴ, μὴ ἀπελπιζοῦ!

ΘΕΟΓΝΙΣ

ΟΥΓΟΥ ΦΩΣΚΟΛΟΥ

ΑΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΙΑΚΩΒΟΥ ΟΡΤΙΣ

(Μετάφρασις Γ. Κ. Σφήκα)

(ὅρα προηγούμενον φυλλάδιον)

Ὦρα 2α.

Συγχώρησόν με, Θερεσία! κατελύπησα τὴν νεότητά σου καὶ τὴν ἡ-
 ρεμίαν τοῦ οἴκου σου, ἀλλὰ θὰ φύγω. Καὶ δὲν ἐπίστευον ἐν ἐμαυτῷ το-
 σαύτην εὐστάθειαν. Δύναμαι νὰ σὲ ἀφήκω, καὶ νὰ μὴ ἀποθάνω ἐκ τῆς
 λύπης, καὶ δὲν εἶναι μικρὸν ὠφεληθῶμεν λοιπὸν τῆς στιγμῆς ταύτης
 μέχρις οὗ ἡ καρδίκα μου ἀντέχει, καὶ τὸ λογικὸν ὄλοσχερὸς δὲν μ' ἐγ-
 καταλείπει. Κἀὶ ὅμως ὁ νοῦς μου θάπτεται ἐν μόνῃ τῇ σκέψει τοῦ νὰ

σὲ ἀγαπῶ πάποτε, καὶ νὰ σὲ λυποῦμαι. Ἄλλ' ὀφείλω νὰ μὴ σοὶ γράψω
 πλέον, ὡς νὰ σ' ἐπανίδω, εἰμὴ ὅταν ἐντελῶς βεβαιωθῶ ὅτι ἀληθῶς
 ἤσυχον καὶ διὰ παντός θὰ σ' ἀφήκω. Μάτην σήμερον σ' ἐζήτησα ἵνα
 σὲ ἀποχαιρετήσω. Λάβε τοῦλάχιστον, Θερεσία, τὰς τελευταίας ταύτας
 γραμμάς, τὰς ὁποίας βρέχω, τὸ βλέπεις, διὰ πικροτάτων δακρῶν.
 Πέμπον μοι ὅταν καὶ ὅπου θέλῃς τὴν εἰκόνα σου. Ἐὰν ἡ φιλία, ὁ ἔρω-
 —ἡ ὁ οἶκτος καὶ ἡ εὐγνωμοσύνη σοὶ ἐμιλοῦσιν ἀκόμη ὑπὲρ τοῦ ἀπαρ-
 μυθίου νέου μὴ μοὶ ἀρνηθῇς τὴν παρηγορίαν, ἥτις θὰ γλυκάνῃ ὅλα μου
 τὰ παθήματα. Καὶ αὐτὸς ὁ πατήρ σου θὰ μοὶ παραχωρήσῃ αὐτήν, ἐλ-
 πίζω — αὐτὸς, ὅστις θὰ δύναται νὰ σὲ βλέπῃ καὶ νὰ σὲ ἀκούῃ, καὶ νὰ
 παραμυθῆται ὑπὸ σοῦ, ἐνῶ ἐγὼ κατὰ τὰς φανταστικὰς ὥρας τῆς θλίψε-
 ως καὶ τῶν παθῶν μου, ἀηδῖαν αἰσθανόμενος πρὸς πάντα τὸν κόσμον,
 πρὸς πάντας δυσπιστῶν, περιφερόμενος ἐπὶ τῆς γῆς ὡς ὀδοπόρος,
 καὶ τὰ εἴματα μου ἐκυσίως διεκθύνων πρὸς τὴν τάφον—διότι
 πράγματι ἔχω ἀνάγκην ἀναπαύσεως—θὰ παρηγορῶμαι ἐν ταύταις
 νυκθημερῶν κατασπαζόμενος τὴν εἰκόνα σου—οὕτω δὲ σὺ μακρό-
 θεν θὰ μ' ἐνισχύῃς ἵνα ὑποφέρω τὴν ζωὴν μου ταύτην,—καὶ μέχρις
 οὗ ἔχω δυνάμεις, θὰ ὑπομείνω αὐτὴν δι' ἐσέ, καὶ σοὶ τὸ ὀρκί-
 ζομαι. Σὺ δὲ ἰκέτευε—ἰκέτευε, Θερεσία, ἀπὸ βχθους τῆς ἀγνωστά-
 τῆς καρδίας σου, τὸν Θεὸν, ὅχι νὰ μοὶ χαρισθῇ τοὺς πόνους,
 ὧν ἴσως ἐγενόμην ἄξιος, καὶ εἴτινες συμφοεῖς ἄλλως τέ εἰσιν πρὸς
 τὰς ψυχικάς μου διαθέσεις, ἀλλ' ἵνα μὴ ἐπι' ἐμοῦ ἀφαιρέσῃ τὰς
 ὀλίγας ὑπολειπομένας εἰσέτι δυνάμεις, ἵνα ὑπομείνω αὐτούς. Μετὰ
 τῆς εἰκόνας σου ὀλιγώτερον ἀγωνιώδεις θὰ διέλθω τὰς νύκτας μου,
 καὶ ὀλιγώτερον ἀνιαρὰς τὰς ἐρήμους ἡμέρας μου, τὰς ἡμέρας ἐ-
 κείνας τὰς ὁποίας ὀφείλω νὰ ζήσω ἂν καὶ χωρὶς σοῦ. Ονήσκων,
 πρὸς σὲ θὰ στρέψω τὰ τελευταῖά μου βλέμματα, πρὸς σὲ θὰ συ-
 στήσω τὸν στεναγμὸν μου, ἐπὶ σοῦ θ' ἰρήσω τὴν ψυχὴν μου, ἀ-
 νηρημένην δ' ἐπὶ τοῦ στήθους μου θὰ σὲ φέρω μετ' ἐμοῦ ἐν
 τῷ τάφῳ μου—καὶ ἐὰν πίπτωται νὰ κλείσω τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπὶ
 ξένης γῆς, καὶ ὅπου οὐδεμία καρδίκα θὰ μὲ θρηνήσῃ, σιγηλῶς θὰ
 σὲ καλέσω παρὰ τὸ προσέφχλόν μου, καὶ ἐν τῇ φαντασίᾳ μου
 θὰ σὲ βλέπω μετὰ τὴν ὄψιν, μετὰ τὴν στάσιν ἐκείνην, μετὰ αὐτὸν ἐκεῖ-
 νον τὸν οἶκτον, μεθ' οὗ σὲ ἐβλεπον, συγκαίουσάν με. —Οὐδὲν ἄλ-
 λο ἰδικὸν σου ἔχω ἢ τὴν μόνην ἐπιστολήν τὴν ὁποίαν μοὶ ἐ-
 γράψας ὅταν ἤμην ἐν Παταύῳ. Ὁ χρόνος εὐτυχής! ἀλλὰ τίς θὰ
 τὸ ἔλεγέ ποτέ; Τότε ἐνόμιζον ὅτι μοὶ ἐσύσταινες νὰ ἐπανέλθω καὶ
 τώρα; τώρα γράφω καὶ θὰ ἐκτελέσω ἐντὸς ὀλίγων ὥρων τὴν δια-
 ταγὴν τοῦ ἀτανίου χωρισμοῦ ἡμῶν. Ἀπὸ τῆς ἐπιστολῆς σου ἐ-
 κείνης ἤρχισεν ἡ ἱστορία τοῦ ἔρωτός μας, καὶ οὐδέποτε θὰ μὲ
 ἐγκαταλείψῃ. Θερεσία μου! παρηγοραὶ εἶναι καὶ αὗται, ἀλλ' εἶναι
 σῶμα ἢ μόνη παραμυθία ὑπερβαλόντως δυστυχίου. Χαῖρος. Συγ-
 χώρησόν με, Θερεσία μου.—Οἶμοι, ἐνόμιζον ἐμαυτὸν ἰσχυρότερον!

γράφω κακῶς καὶ μόλις ἀνγκινώσκονται τὰ γραφόμενά μου, ἀλλ' ἡ ψυχὴ μου σπικράσσεται, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ μου πληροῦνται δακρύων. Πρὸς Θεοῦ, μὴ μοι ἀρνηθῆς τὴν εἰκόνα σου. Ἐγχείρισον αὐτὴν τῷ Λαυρεντίῳ, καὶ ἐάν οὗτος δὲν κατορθώσῃ νὰ μοὶ πέμψῃ αὐτὴν, θὰ τὴν φυλάξῃ ὡς ἱερὰν κληρονομίαν ἧτις ἀείποτε θ' ἀνακρινθήσῃ αὐτῷ καὶ τὰς ἀρετὰς σου, καὶ τὴν καλλονὴν σου, καὶ τὸν ἐνιαῖον αἰώνιον ἀτυχέστατον ἔρωτα τοῦ δυσμοίρου φίλου του. Χαῖρε! — πλὴν οὐχὶ τὸ ὕστατον· θὰ μ' ἐπανιδῆς, καὶ ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης θὰ καταστῶ τοσοῦτος ὥστε νὰ ὑποχρεώσω τοὺς ἀνθρώπους νὰ συμπυθῶν καὶ σέβωνται τὸ πάθος μας· εἰς σέ δὲ δὲν θὰ θεωρεῖται ἐγκλημα τὸ νὰ μὲ ἀγαπᾷς. — Ἐάν ὅμως πρὶν ἢ σ' ἐπανιδῶ, τὸ ἄλλο ἀναισθητικὸν τὸν τάρον μου, ὧ, ἐπιτρέψον μοι ἵνα προσφιλῆ μοι καταστήσω τὸν θάνατον διὰ τῆς βεβαιότητος οὗτι μὲ ἠγάπησας. — Τώρα αἰσθάνομαι εἰς ὅποιαν σέ ἀφίνω λύπη. Νὰ ἠδυνάμην ν' ἀποθάνω πρὸ τῶν ποδῶν σου, ὧ, τοῦλάχιστον νὰ ἠδυνάμην ν' ἀποθάνω καὶ νὰ ταρῶ εἰς τὴν γῆν ἐν ἧ θὰ ταρῶναι τὰ ὅστέ σου. — Ἀλλὰ χεῖρε!

(ἀκολουθεῖ)

ΕΛΙΣΑΒΕΤΙΟΣ ΜΑΡΤΙΝΕΓΚΟΣ

Ὁ Μαρτινέγκος εἶνε ἰταλικῆς καταγωγῆς. Ἐν Ἰταλίᾳ, εἰς τὴν ἐπαρχίαν Βεργάμου τῆς περιφερσίας τοῦ Γρεβιλιού, μεταξὺ τοῦ Ὀλίου καὶ Σερίου, ὑπάρχει ἀρχαία καὶ ἐπίσημος πόλις, ὀνομαζομένη Μαρτινέγκος, ἔχουσα τὴν σήμερον περίπου 5000 κατοίκους. Ἡ πόλις αὕτη εἶνε ἡ πατρίς τοῦ ἐπισήμου οἴκου Μαρτινέγκου, ὅστις τὰ μάλιστα διέπρεψεν εἰς τὴν Ἰταλίαν, καὶ ἦτο καύχημα ἄλλοτε τῆς πόλεως Βεργάμου, ἔπειτα τῆς Βρεσίας καὶ ὅστις ἔλαβε θέσιν διακεκριμένην καὶ εἰς τὴν Ἐνετικὴν Δημοκρατίαν.

Κλάδος τοῦ οἴκου Μαρτινέγκου, μετοικήσας καὶ εἰς Ζάκυνθον, ἐνεγράφη μεταξὺ τῶν ζακυνθίων εὐπατριδῶν ἐν τῇ λεγομένῃ χρυσῇ Βίβλῳ, καὶ ἦτο μία τῶν ἐννενήκοντα τριῶν οἰκογενειῶν, αἵτινες ἀπέκλεισαν τὸ μέγα Συμβούλιον τῷ 1684. Καὶ ἐν Ζακύνθῳ τὸ ὄνομα τοῦ Μαρτινέγκου διέπρεψε καὶ ἀνεγράφη εἰς τὰ χρονικά. Ὁ Ἐλισαβέτιος Μαρτινέγκος λοιπὸν ἦτο γόνος ἀριστοκρατικοῦ οἴκου, εἰς τῶν τὰ πρῶτα φερόντων ἐν Ζακύνθῳ, συνδεόμενος διὰ συγγενείας μετὰ διακεκριμένων οἴκων τῆς νήσου ταύτης. Καὶ ὅμως οὐδέποτε ὑπῆρξεν ὑπερήφανος οὐδὲ ἠρνήθη τὸν λόγον ἢ τὴν χεῖρα πρὸς

ὑποδεεστέρους αὐτοῦ. Ἦτο φύσει καὶ θέσει Εὐγενής. Ἐγεννήθη ἐν Ζακύνθῳ τῇ 20ῇ Ὀκτωβρίου τοῦ ἔτους 1832 ἐκ πατρὸς Νικολάου Μαρτινέγκου καὶ μητρὸς Ἐλισάβετ Μουτσᾶ, γυναικὸς λογίας καὶ ποιητρίας, ἧτις ἀπέβιωσεν ἀμα ἔθεσεν εἰς τὸν κόσμον τὸν Ἐλισαβέτιον. Τὴν εὐκληρίαν τῆς φύσεως τοῦ τέκνου καὶ ὄσων προτερημάτων ἠμύκρησεν, ὑπεδείκνυσον τὰ πρῶτα αὐτοῦ ἔτη. Νέος ἔτι ἐφάνη εὐφυῆς καὶ πρὸς τὰς μαθήσεις δξὺς καὶ φαντασίας ζωηρᾶς. Ὁ πατὴρ του διορῶν τὴν εὐφυίαν τοῦ παιδίου, ὀργῶσαν πρὸς τὰ γράμματα καὶ τὴν μουσικὴν, προσεπάθει νὰ κορέσῃ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ τέκνου του παρέχων αὐτῷ πάντα τὰ ἐν Ζακύνθῳ τότε ἐφικτὰ μέσα.

Ἀπὸ τῆς τρυφερᾶς ἡλικίας του, ὀκτῶ ἐτῶν, ὅτε παρά τινος ἀναγνώστου ἐδιδάσκετο τὰς ἀρχὰς τῆς νεοελληνικῆς γλώσσης, ἤρξατο συγχρόνως καὶ στιχουργῶν. Ἐμαθήτευσεν κατὰ τὸ 10ον τῆς ἡλικίας του ἔτος ὑπὸ τὸν διακεκριμένον ἱερέα Κωστόπουλον, ὅστις ἐν Κερκύρα ἐκπαιδευθεὶς ἐγένωσκε καὶ ἄριστα τὴν ἀρχαίαν ἑλληνικὴν, καὶ ταύτην εὐδοκίμως ἐδίδαξεν αὐτῷ, οὕτως ὥστε νὰ μεταφράζῃ ἀρκετὰ καλὰ τοὺς ἀρχαίους ποιητὰς καὶ λογογράφους εἰς τὴν καθομιλουμένην γλῶσσαν. Παρὰ τοῦ διαπρεποῦς ἰταλοῦ καθ. Ἰγνατίου Λ. Μαρτζῶκη, ἐδιδάχθη τὴν Ἰταλικὴν, Λατινικὴν καὶ Γαλλικὴν γλῶσσαν. Ἀγγλος δὲ τις διδάσκαλος ἐδίδαξεν αὐτῷ τὴν ἀγγλικὴν. Ἐκτὸς τούτων ὁ Μαρτινέγκος ἐπεθύμει σφόδρα νὰ μάθῃ καὶ τὴν γερμανικὴν γλῶσσαν, ἀλλὰ τοῦτο ἦτο δύσκολον διότι οἱ τῆς γερμανικῆς διδάσκαλοι ἐν Ζακύνθῳ δὲν ὑπῆρχον. Ἡ τύχη ἐθεράπευσε τὴν ἑλλειψιν. Γερμανὸς τις Ραββίνος, ἐκ τῆς πόλεως Koenigsbers, ἦλθεν εἰς Ζάκυνθον καὶ ἰκανὸν χρόνον ἐνταῦθα διαμείνας ἐδίδαξεν αὐτῷ τὴν γερμανικὴν. Εἶχε δὲ καὶ γνώσιν τῆς ἑβραϊκῆς Μαρτινέγκος.

Ὑπὸ τὸν τίτλον τί Εἶμαι ἠθέλησεν ὁ ποιητὴς εἰς τὸν ἀναγνώστην του νὰ ἀπεικονίσῃ τὸν ἑαυτὸν του. Ἴδου πως·
 Τὸ λέω, δὲν εἶμαι τίποτε, Ἐμπρὸς εἰς ὅτι ἐπιχειρῶ
 Ὁ νοῦς μου εἶνε σοτάδι, Διστάζει ὁ λογισμὸς μου.
 Δὲν ἔφεξε κάμμια στιγμὴ, Ὅτι εἶμαι βλέπω οὐτιδανός·
 Πάντοτε ἔχει βράδου. Καμμία δὲν ἔχω ἀξία,
 Εἶμαι ἐλλιπὴς καὶ δύσκολος Καὶ αὐτὸ εἶνε ἐκεῖνο ποῦ λυπεῖ
 Στὴ μνήμη καὶ στὴ σκέψι, Τὴν δόλια μου καρδιά.
 Ἡ φύσις ἔς ὅλα ἠθέλησε Ἔτσι χωρὶς ἐνέργεια
 Σκληρὰ νὰ μὲ στρέψῃ. Καὶ προκοπὴ καὶ θάρρος
 Πολὺ δειλὸς καὶ ἀνίκανος Φέρνεις τὸν κόσμοεκεῖς ποῦ ζῆ
 Στὰ πράγματα τοῦ κόσμου Ἄντις ὠφέλεια, βάρος.

Τὸ ποιημάτιον τοῦτο θαυμασίως περιγράφει τὸν χαρακτήρα αὐτοῦ. Ὅσάκις ἀναγινώσκωμεν αὐτὸ μᾶς φαίνεται ὅτι εἶνε ἐνώπιον ἡμῶν καὶ συνομιλοῦμεν. Ἐν αὐτῷ ὅμως ὀλίγη ὑπάρχει ἀλήθεια. Ἡ πρώτη καὶ τρίτη στροφή εἶνε ὑπέρμετρος μετριοφροσύνη. Ἡμεῖς καὶ οἱ γνωρίσαντες αὐτὸν νομίζομεν ὅτι εἶνε μετριοφροσύνη, ὅμως ἐκεῖνος ἦτο βέβαιος ὅτι ἔλεγε τὴν ἀλήθειαν. Ὁ Μαρτινέγκος ἀδιακόπως ἐμελέτα. Ἐκεῖνοι οἵτινες μελετῶσι καὶ ἔχουσι οὕτω γνώσιν τῆς ἱστορίας τῆς γραμματολογίας, νομίζουσι ὅτι τὰ ἔργα αὐτῶν δὲν εἶνε τίποτε παράβαλλόμενα μετὰ τῶν ἀριστουργημάτων, ἅπερ ἐμελέτησαν.

Ἡγάπα τὴν μελέτην. Ἐμελέτα ὁμῶς συγγραφὰς διὰ τὴν μορφώσιν τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν, ἀλλ' οὐδέποτε κατεγίνετο εἰς πολὺ σοβαρὰ ἢ σχολαστικά. Δὲν κατεγίνετο μόνον εἰς γλώσσας καὶ εἰς τὴν γραμματολογίαν, ἀλλὰ καὶ ἐπιδοθεὶς εἰς τὴν μουσικὴν, ἔδειξεν ἐξαιρετικὴν κλίσιν εἰς τὸ κλειδοκύμβαλον, ὅπερ καλῶς ἔχρουεν. Ἐλαβεν ὅμως τὴν τύχην τὴν εἶνε πλουσίος, τὴν μὴ ἔχη ἀνάγκην τὴν ἐργασθῆ διὰ τὴν ποιοῦσθαι τὰ πρὸς τὸ ζῆν. Οὕτω μετὰ τὴν συζυγικὴν ἀγάπην καὶ στοργὴν τῶν τέκνων, μέχρι τῶν τελευταίων ἡμερῶν τοῦ βίου του, ἠδύνατο μετ' ἡρεμίας πνεύματος τὴν διελθῆ τὸν χρόνον ἐν τῇ μελέτῃ. Μελετῶν πρὸς ἰδίαν αὐτοῦ τέρψιν μᾶλλον ἢ ἵνα ἀναδειχθῆ συγγραφεὺς ἢ ποιητὴς, ὡς μέλισσα νεάζουσα λειμῶνος εὐανθοῦς, ἐνεμνεν ἀνά τοὺς συγγραφεῖς. Ἐλθὼν ἐν Ζακύνθῳ ὁ ἀείμνηστος ποιητὴς καὶ φιλέλληνας Ῥεγάλδης παρὰ τοῦ διακεκριμένου καθηγητοῦ Ἰγνατίου Μαρτζώκη ἔλαβε φιλοξενίαν. Ὁ Μαρτζώκης ἐνόμισεν καλὸν τὴν συστάσιν τὸν νέον Μαρτινέγκον, ὡς ἕνα τῶν καλλιτέρων μαθητῶν του, ἔχοντα κλίσιν μεγάλην εἰς τὴν ποίησιν. Ὁ Ῥεγάλδης ἐζήτησε τὴν λάβῃ δοκίμιον τῆς Μούσης του, ὅπερ ἀναγνώσας εἶπε ὅτι πράγματι ὁ νέος εἶχε ποιητικὸν οἶστρον καὶ ὅτι πράγματι ἦτο φυτὸν ἀνθοφόρον ὠραίου ἐπαγγελλούμενον τὴν τελεσφορήσιν καρπούς. Ἀλλ' ἡ μετριοφροσύνη καὶ ἡ δειλία αὐτοῦ προέβησαν πολλάκις μέχρι τοῦ ἀλάθε γράψας. Τὰ πρῶτα αὐτοῦ ποιημάτια, ἀνωνύμως ἐτυπώθησαν εἰς ἐφημερίδας καὶ εἰς περικοδικὰ Ζακύνθου. Μόνον περιωρισμένος κύκλος φίλων ἢ φιλομούσων ἐγνώριζε τὸν ποιητὴν. Τῷ 1854 ἐδημοσίευσε τοὺς Τεχνίτας εἰς νέον τινὰ Τεχνίτην, μόνον μετὰ τῶν ἀρχικῶν τοῦ ὀνόματος, χάριν μετριοφροσύνης, καλὸν λυρικὸν ποίημα, ὅπερ ἐπιδιορθωθὲν ἀνεδημοσιεύθη τοῦ 1883. ὑπὸ τὸ ὄνομα Τρεῖς Καλλιτέχναί ἦτοι τὸ Ἰδανικόν, — Τὸ ὅλον τοῦ ποιήματος εἶνε ἀξίον ἀναγνώσεως. Τούτου ὅμως

τοῦ ποιηματίου, ἀν ἔλειπον τετράστιχά τινα καὶ ἀν ἰδέαι τιτινὲς ἐξεφράζοντο μετὰ βραχυπεΐας τὸ ἔργον ἦτο πολὺ καλλίτερον. Τῷ 1881, τύποις Χρ. Χιώτη, ἐξέδοτο ἐν Ἀθήναις, ὑπὸ τὸν τίτλον, Ἡ μ ἦ τ η ρ μ ο υ, βιβλίον πολύτιμον. Κατ' ἀρχὰς εἶνε ἡ αὐτοβιογραφία τῆς λογίας μητρὸς του, ἣτις ἐξῆσε κατάκλειστος ἐν τῷ πατρικῷ οἴκῳ, ἐντρυφῶσα εἰς τὴν μελέτην καὶ συγγραφὴν ἐμμέτρων καὶ πεζῶν ἔργων. Ἡ αὐτοβιογραφία τῆς Μουτζᾶ ἔχει πολλὴν ἀξίαν, οὐχὶ μόνον ὑπὸ γραμματολογικὴν ἐποψίν, ἀλλὰ ὑπὸ ἱστορικὴν καὶ ἰδίως κατὰ τοὺς χρόνους τούτους εἰς οὗς ἡ ἱστορία ἐνὸς τόπου δὲν γράφεται ὡς ἄλλοτε. Μετὰ τὴν πολύτιμον αὐτοβιογραφίαν ἐπονται αἱ ποιήσεις τῆς Μαρτινέγκου, ἐξ ὧν τινὲς εἶχον δημοσιευθῆ εἰς περιοδικὰ Ζακύνθου. Συνεξέδωκε καὶ μεταφράσεις, αἵτινες εἶνε πισταί. — Τοῦ Μαντζῶνη μετέφρασε τὴν ἀθάνατον ὠδὴν ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ μεγάλου Ναπολέοντος. Ὁ ἔχων ὑπ' ὄψιν πάσας τὰς μεταφράσεις τῆς ἐν λόγῳ ὠδῆς τοῦ Μαντζῶνη, θέλει ἰδῆ ὅτι κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἦττον ὅλοι ἔχουσι τὰς ἐλλείψεις των. Τοῦ Πετράρχη μετέφρασε τὸ sonetto 34 εἰς τὸν θάνατον τῆς Λαύρας. Τοῦ Βύρωνος μετέφρασε τὸ γνωστὸν ᾄσμα Tis time this heart should be unmored τοῦ Λαμαρτίνου τὴν Λίμνην· τοῦ Γκιούστη δύο «Εἰς τινὰ γυναῖκα» καὶ εἰς τὴν «Ἀπούσαν φίλην.» Τοῦ Φιλικάγια τάξεις τὴν «Ἰταλίαν» καὶ εἰς τὴν «Ἡρόνοιαν». Ἀρίστη ἡ ἐκλογή. Ἐπι τοῦ Ῥεγάλδης δύο. Καὶ τινὰ ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ. Μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ βιβλίου του ἐδημοσίευσε ποιημάτια τινα κατὰ καιροὺς εἰς τὴν Ἐπιθεώρησιν καὶ εἰς τὴν Κυψέλην. Προσέτι ἐποίησεν ἐπιγράμματα καὶ δριμίας σατύρας, ἃς δὲν ἐδημοσίευσεν. Ὁ Μαρτινέγκος ὄχι μόνον ἐστιχοῦργησεν ἑλληνιστί, ἀλλὰ καὶ ἰταλιστί. Μᾶς ἀνέγνωσε πολλάκις τινὰ sonetti, ἐξ ὧν εὖρομεν καὶ καλά. Εἰς διαφόρους περιστάσεις ἐτύπωσε sonetti ἐννοεῖται ἀνωνύμως. Τοῦ Μαρτινέγκου εἶνε καὶ τὸ ἀνώνυμον libretto τοῦ μελοδράματος Φρ ο σ ὺ ν η, ὅπερ ἔγραψεν εἰς τὸ διάστημα 16 ἡμερῶν, καὶ ἐμελοποίησεν ὁ περὶ τὸν ἡμῶν φίλος καὶ ἀριστος μουσικοδιδάσκαλος Π. Καρρέρ. Τὸ μελόδραμα τοῦτο ἤρξατο τὴν μεταφράσιν ἑλληνιστί ὁ ἴδιος ποιητὴς, ἵνα παρασταθῆ καὶ εἰς τὴν ἡμετέραν γλῶσσαν. Μετέφρασε τὴν τετάρτην πράξιν, ἣν κατέχει ὁ μουσικοδιδάσκαλος Καρρέρ. Ἀσθενήσας ὅμως ὁ ποιητὴς δὲν ἠδυνήθη δυστυχῶς τὴν ἀκολουθήσῃ τὴν μετάφρασιν τοῦ ὅλου Μελοδράματος. Ἐνεκα τῆς ἀσθενείας, δὲν ἠδυνήθη τὴν περατώσῃ ἕτερον μελόδραμα, ὁ Λάμπρος, θέμα ἔχον

τὴν γνωστὴν ὑπόθεσιν τοῦ ἀτελοῦς ἀριστουργήματος τοῦ Σολωμοῦ. Τοῦ μελοδράματος τούτου μόνον τὴν πρώτην πρᾶξιν ἐτελείωσεν, ἣν κατέχει ὁ μουσικοδιδάσκαλος Καρρέρ, ὅστις ἤθελε νὰ μελοποιήσῃ αὐτό.

Ἐκ τοῦ ἑλληνικοῦ μετέφρασεν ἰταλιστὶ παντοῖα ποιημᾶτια κ λέ φ τ ι κ α, ἅτινα ἔδωκε τῷ μουσικοδιδασκάλῳ Καρρέρ, ὅστις εἶχε τονίσει τὰ πρωτότυπα.

Τὰ ἀνέκδοτα ἔργα τοῦ Μαρτινέγκου δὲν εἶνε πολλὰ, ἀλλὰ μετὰξὺ τούτων, εἶνε ὁ Ἄ λ α μ ᾶ ν ο ς, ποίημα ἔχον ἱστορικὴν ὑπόθεσιν τῆς Ζακύνθου, διαποικιλούμενον μετὰ περιγραφῶν, ἠθῶν καὶ ἐθίμων τῆς Ζακύνθου. Τὸ ἔργον τοῦτο ὀκτάκις ἀντεγράφη ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ. Δὲν δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν ὅτι τὸ ἔργον εἶνε ὡς αὐτὸς ἐπεθύμει, καθότι καὶ μετὰ τὴν ὀγδόην ἀντιγραφὴν, εἶπεν εἰς ἡμᾶς ὅτι ἐπεθύμει νὰ τὸ ἐπιδιορθώσῃ ἐκ νέου. Λέγομεν τοῦτο πρὸς δικαιολόγησιν τοῦ ποιητοῦ, ἵνα μὴ αὐστηρῶς κρίνωσιν αὐτὸ οἱ λογοκρίται ἅμα δημοσιευθῆ. Ὁ ποιητὴς, ἐν τῷ χειρογράφῳ, ὅπερ ἔχομεν—ὀγδόη, ἀντιγραφὴ 1884—λέγει ἐπὶ ἔργον ἤρξατο κατὰ τὰς 23 Δεκεμβρίου 1881, ἔλαβε δὲ τέλος κατὰ τὴν 10ην Ἰανουαρίου 1882.» Τὸ ὅλον ποίημα περιέχει στίχους 1490. Ὁ Ἄ λ α μ ᾶ ν ο ς ἦτο κάκιστος εὐπατρίδης Ζακύνθου, ἀκμάσας κατὰ τὸ τέλος τῆς παρακμαζούσης ἐνετοκρατίας. Ἐκ τοῦ ποιήματος τούτου ἡμεῖς ἐδημοσιεύσαμεν πολλὰ ἀποσπάσματα ἐν τῇ περὶ Μαρτινέγκου πραγματείᾳ ἣν ἐδημοσιεύσαμεν ἐν τῇ «Κυψέλῃ» τὴν ἐπιούσαν ταῦ θανάτου αὐτοῦ ἡμέραν.

Ὁ Ἄ λ α μ ᾶ ν ο ς βεβαίως εἶνε ποίημα ἀξιὸν ἀναγνώσεως καὶ πρέπει τὰ μουσοφιλῆ αὐτοῦ τέκνα νὰ τὸ δημοσιεύσωσιν, ἀλλὰ μετὰ σχετικῶν ἱστορικῶν σημειώσεων. Διὰ τοῦ ποιήματος τούτου, βεβαίως τὸ ὄνομα τοῦ Μαρτινέγκου θὰ μνημονευθῆ μετ' ἐπαίνων ὑπὸ τῆς ἱστορίας. Τὸ ποίημα τοῦ Ἄ λ α μ ᾶ ν ο υ εἶνε καὶ διδακτικόν. Ὁ Μαρτινέγκος ὅμως ἦτο διδακτικὸς ποιητὴς. Ἐγνώριζε τὴν ἀποστολὴν τοῦ ποιητοῦ. Ἐγνώριζεν ὅτι ὁ ποιητὴς θέον νὰ ἦνε ἀπόστολος ἠθικῆς καὶ ἐξευγενισμοῦ. Ἐγνώριζεν ὅτι τοῦ ποιητοῦ τὸ ἰδανικὸν πρέπει νὰ εἶνε ἡ πατρίς, ἡ οἰκογένεια καὶ ἡ θρησκεία.

Τὸ ἐξωτερικὸν ἔνδυμα τῶν ποιήσεων τοῦ Μαρτινέγκου δὲν εἶνε τόσον ἀξιὸν μιμήσεως. Ἡ δημοτικὴ του γλῶσσα δὲν ἦτο ἀπταιστος οὐδὲ πλουσία καὶ ὁ στίχος του ἐνιαχοῦ ἀτεχνος. Τῇ 3 Δεκεμβρίου 1885 ἀπεβίωσεν.

Σ. ΔΕ ΒΙΑΖΗΣ.

Τυπογ. ἐ «ΦΩΣΚΟΛΟΣ»